

Lausunto Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraportista

146/00.01.00/2016

KH 10.02.2020 § 26

Lisätiedot:

sosiaali- ja terveysjohtaja Ulla Tikkanen, puh. 050 355 3246
kaupunginjohtaja Christoffer Masar, puh. 050 411 0163
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan alueelliset erityispiirteet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä. Hallitus selvitti Uudenmaan, pääkaupunkiseudun tai Helsingin alueen erillisratkaisun yhdessä alueen kaupunkien ja kuntien kanssa vuoden 2019 loppuun mennessä. Siinä tarkastellaan mahdollisen erillisratkaisun perusteluja, reunaehoja ja toteutuksen vaihtoehtoja.

Sote-erillisratkaisun selvitys toteutettiin syksyllä 2019. Siinä tarkastellaan mahdollisen erillisratkaisun perusteluja, reunaehoja ja toteutuksen vaihtoehtoja. Tarkasteltavia malleja olivat Uudenmaan kuntien esittämä neljän vapaaehtoisen kuntayhtymän ja Helsingin kaupungin muodostama vaihtoehto, lakisääteiset kuntayhtymät, Uudenmaan jako useampaan itsehallinnolliseen alueeseen sekä Uusimaa yhtenä maakuntana, jonka alla toimisi useampi sote-tuotantoalue aluelautakuntamallin mukaisesti.

Vaihtoehtoista perustuslain kannalta ongelmallisiksi todettiin kuntayhtymiin pohjautuvat vaihtoehdot. Uusimaa yhtenä maakuntana puolestaan olisi muun maan perusratkaisun mukainen, mutta sen hallittu toimeenpano olisi poikkeuksellisen haastavaa alueen erityispiirteiden takia. Myös useamman itsehallinnollisen alueen ratkaisu vastaisi pitkälti valtakunnallista mallia, mutta lisäkysymyksiä ovat Helsingin kaupunki sote-järjestäjänä sekä HUSin asema nykyisen sairaanhoitopiirin tehtävien jakautuessa useamman itsenäisen sote-järjestäjän vastuulle.

Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen ohjausryhmä esittää yhteisen jatkovalmistelun pohjaksi itsehallinnollisiin alueisiin ja koko Uudenmaan maakunnan kattavaan HUSiin pohjautuvaa mallia.

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntokyselyyn pyydetään vastausta 26.2.2020 mennessä. Sosiaali- ja terveysvaliokunta antoi kokouksessaan 28.1.2020 evästystä lausuntoon vastaamista varten.

Lausuntopyyntöä koskeva materiaali löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=b8a8e66d-2a34-4c30-b064-1f7f0f7ae7e7>. Lausuntopalvelun sivulta löytyy loppuraportti myös ruotsiksi.

Uusimaa-PKS-Helsinki erillisselvityksen loppuraportti sekä lausunnon vastauslomake ovat **liitteinä**.

KJ:

KH esittää KV:lle, että se antaa sosiaali- ja terveysministeriölle liitteen mukaisen lausunnon Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraportista.

.....

Käydyn keskustelun aikana esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavissa kohdissa:

2. Sanalliseen vastaukseen lisätään seuraava virke: Uudenmaan alueella aluejako on ollut perusteltu ja toimiva, varsinkin suhteessa Suomen muiden pelastuslaitosten kokoon. Niistä lähes kaikki ovat Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosta pienempiä. Yhden alueen malliin sisältyy pelastustoimen näkökulmasta suuret fuusioon liittyvät riskit ja muutoskustannukset. Ei löydy perusteltua syytä rikkoa nyt hyvin toimivaa pelastustoimen aluerakennetta.
3. Vastaus: **kyllä** ja sanallinen vastaus muutetaan kuulumaan seuraavasti: ”Esitetty Uudenmaan erilliskäytäntömalli ottaa yhden alueen mallia paremmin huomioon Uudenmaan maakunnan erityiset palvelutarpeet, jotka edellyttävät itsehallintoalueen ja kunnan peruspalvelujen organisoitua yhteistyötä. Se on muutoksena hallittavampi kuin yhden alueellisen järjestäjän malli. *Esitetty erilliskäytäntömalli ei kuitenkaan ole yhtä hyvä kuin Uudenmaan kunnanjohtajien esittämä kuntayhtymämalli.* Aluejako viiteen itsehallintoalueeseen pienentää joitakin taloudellisia ja toiminnallisia riskejä turvaten yhden alueen mallia paremmin mm. palvelujen saatavuuden, *saavutettavuuden*, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden. Esitetyssä mallissa myös lähipalvelujen tarjoaminen molemmilla kotimaisilla kielillä on paremmin järjestettävissä.”
7. Sanallisen vastauksen viimeiseksi virkkeeksi lisätään: *HUS:in rooli vaativimmassa erikoissairaanhoidossa tulee turvata myös jatkossa.*
9. Sanallinen vastaus muutetaan kuulumaan seuraavasti: ”Viiden alueen malli on demokratian näkökulmasta Uudenmaan aluetta parempi vaihtoehto. Se turvaa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa. Silti pienen kunnan vaikutusmahdollisuudet ovat vähäiset *ja huononevat nykyisestä, jolloin* tarvitaan muita keinoja asiakkaiden kuulemiseksi sekä vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.”
10. Sanallinen vastaus muutetaan kuulumaan seuraavasti: ”Demokratia toteutuu paremmin kuin yhden maakunnan ratkaisussa. Pienen kunnan suorat vaikutusmahdollisuudet ovat kuitenkin vähäiset *ja huononevat nykyisestä, jolloin* tarvitaan muita keinoja, kuten asukasraateja, asukaskyselyitä ym., vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi. Koska lainsäädännöstä, jolla demokratian toteutuminen varmistetaan, ei ole tarkempaa tietoa, asiaan on vaikea ottaa tarkemmin kantaa.”
13. Sanallisen vastauksen ensimmäinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti: ”Ruotsinkielisten palvelujen keskittäminen on paras tapa taata ruotsinkielisten palvelujen saatavuus. Lähtökohtaisesti hoito- ja

palveluketjut tulee luoda siten, että ruotsinkieliset potilaat ja asiakkaat kohtaavat ruotsin kieltä taitavaa henkilökuntaa. *Kauniainen on valmis laajentamaan kaksikielisten sote-palveluiden tarjoamista laajemmallekin alueelle.*

15. Sanallinen vastaus muutetaan kuulumaan seuraavasti: "On tärkeää, että nimi toimii hyvin sekä suomen- että ruotsinkielellä *ja nimestä tulee selkeästi käydä ilmi, että kyseessä on sote- ja pelastusalue.*"
16. Sanallisen vastauksen toisesta kappaleesta poistetaan sana "lähtökohtaisesti" ja kaksi konditionaalimuotoa poistetaan.

Jäsen Salminen ehdotti jäsenten Ant-Wuorisen ja Johanssonin kannattamina, että kohdissa 4.–6. maininnat yhteisestä tietojärjestelmästä muutetaan muotoon yhteensopivia tietojärjestelmiä. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin edellä selostetuilla muutoksilla pöytäkirjan liitteen mukaisesti.